

УДК 947.6(075.8)
ББК 63.3(4Бел)я73
К666

Друкуецца па рашэнні рэдакцыйна-выдавецкага савета БДПУ,
рэкамендавана секцыяй гуманітарных навук БДПУ
(пратакол № 7 ад 29.03.05)

Рэцэнзенты:

доктар гістарычных навук, прафесар, загадчык кафедры славянскай гісторыі
і метадалогіі гістарычнай навукі БДПУ А. П. Жытко;
кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры новай і навейшай гісторыі
БДПУ П. А. Тулік

Корзюк, А. А.
К666 Шляхі фарміравання пазнавальнага інтарэсу вучняў у працэсе вывучэння гісторыі Беларусі ў школе (канец XVIII – пачатак XX ст.) метад. дапам. / А. А. Корзюк; пад навук. рэд. І. І. Багдановіча. — Мн. : БДПУ, 2005. — 47 с.
У дапаможніку прапанаваны разнастайныя варыянты ўрокаў, змешчаны праблемныя заданні. Даюцца фрагменты з твораў мастацкай літаратуры. Выкарыстаны вопыт вывучэння ваенна-гістарычнага і культурна-гістарычнага матэрыялаў.
Адрасуецца студэнтам гістарычнага факультэта БДПУ.

УДК 947.6(075.8)
ББК 63.3(4Бел)я73

© Корзюк, А. А., 2005
© ВВЦ БДПУ, 2005

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»

А. А. Корзюк

**ШЛЯХІ ФАРМІРАВАННЯ ПАЗНАВАЛЬНАГА
ІНТАРЭСУ ВУЧНЯЎ У ПРАЦЭСЕ
ВЫВУЧЭННЯ ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСІ Ў ШКОЛЕ
(КАНЕЦ XVIII – ПАЧАТАК XX ст.)**

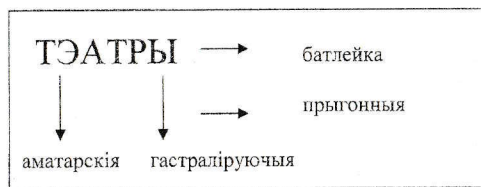
Метадычны дапаможнік

8991

БІБЛІОТЭКА
БДПУ імя М. Танка

Мінск 2005

в) вивучэнне тэатральна-музычнага мастацтва: работа са схемай (мал.6):

– кароткая характарыстыка дзейнасці выдатнага польскага і беларускага кампазітара Ст. Манюшкі.

г) галоўны накірунак развіцця архітэктуры раскрываецца на аснове выканання творчага праблемнага задання:

Вучням дэманструюцца фотаздымкі будынкаў 1 пал. 19 ст., пабудаваных у стылі класіцызму: Гомельскі палац Румянцава, Шчорсаўскі палац Храптовічаў, Петрапалаўскі сабор у Гомелі. На падставе ілюстрацый вучні самастойна вылучаюць наступныя рысы класіцызму:

- ✓ перайманне антычных узораў;
- ✓ сіметрыя і прамалінейнасць;
- ✓ наяўнасць паркавых ансамбляў.

У канцы ўрока сумесна фармулюецца выснова пра важнейшыя дасягненні мастацтва на Беларусі ў 1 пал. 19 ст. і праводзіцца рэфлексія.

Д/з §9.

На восеньскіх канікулах якраз пасля вивучэння дадзенай тэмы мэтазгодна арганізаваць экскурсію для азнаямлення з мастацтвам Беларусі 19 ст. па экспазіцыі Нацыянальнага мастацкага музея Беларусі і яго філіялаў, або мясцовым краязнаўчым ці мастацкім музеям.

Тэма “Умовы і асаблівасці ўтварэння беларускай нацыі.” (§17)

Магчымы два варыянты арганізацыі ўрока. Пры першым варыянце ўрок з’яўляецца камбінаваным, і ў яго першай частцы праводзіцца апытанне па папярэдняй тэме “Рабочы рух. Утварэнне сацыял-дэмакратычных арганізацый”. Пры другім варыянце праводзіцца ўрок па вивучэнню тэмы па матэрыялу.

Задачы ўрока пры любым варыянце яго правядзення вызначаюцца яго светапоглядным зместам, звязаным з вивучэннем паняццяў “этнас, нацыя, нацыянальная самасвядомасць, нацыянальна-вызваленчы рух”. Таму надзвычай важным на ўроку прадстаўляецца прааналізаваць прыкметы беларускай нацыі і ўмовы яе ўтварэння ў сярэдзіне 19 ст., вылучыўшы асаблівасці дадзенага працэсу.

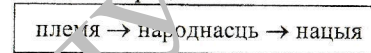
З аднаго боку, урок патрабуе даўняга ўзросту развіцця лагічных уменняў вучняў, паняцціна-тэрміналагічнага апарату, наяўнасці навыкаў аналізу, параўнання, апісвання гістарычных падзей і працэсаў; з другога – вядзе да іх удасканалення і далейшага развіцця. Правільная арганізацыя работы па

вивучэнню гэтай тэмы будзе спрыяць выхаванню пачуццяў нацыянальнай годнасці, свядомасці, павагі і пашаны да беларускага народа, сваёй Радзімы.

Улічваючы важнасць тэмы і вялікі аб’ём вивучаемага матэрыялу, асноўная частка ўрока прысвячаецца яго вивучэнню:

У пачатку ўрока вивучаецца азначэнне і прыкметы нацыі:

- Разам з настаўнікам вучні складаюць і запісваюць у шпыткі лагічную стужку “Этнічныя працэсы”:

Затым на падставе блок-схемы «Прыкметы нацыі» фармулюецца азначэнне гэтага паняцця (мал.7).

Нацыя – вялікая, гістарычна склаўшаяся ўстойлівая супольнасць людзей, якая мае агульную тэрыторыю, мову, культуру, сістэму сацыяльна-эканамічных сувязяў, традыцыі і нацыянальную самасвядомасць.

Настаўнік запісвае на дошцы ўмовы фарміравання нацыі:

1. развіцце капіталізму;
2. складанне агульнанацыянальнага рынку;
3. фарміраванне класаў капіталістычнага грамадства;
4. рост нацыянальнай самасвядомасці

Затым ён прапануе вызначыць цяжкасці ў станаўленні беларускай нацыі і асаблівасці яе фарміравання праз аналіз наступных фактаў:

1) Гароды ў Беларусі ў XIX - пачатку XX ст. па складу насельніцтва толькі ў нязначнай частцы былі беларускімі (гл. дыяграму на ст. 110 падручніка).

2) У 1897 г. у Пецярбургу жыло больш за 66 тыс. беларусаў, у Маскве — каля 16 тыс., у Мінску — каля 8 тыс., у Гродне — каля 5,4 тыс.